

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Episcopiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINICA

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
" " " " pe " de an 5 cor.
" România și străinătate pe an 14 frc.
" " " " pe " an 7 "

Manuscrisele să adresează la redacțiunea
„Foia Diecezană” iar banii de prenumăra-
țiune și inserțiuni la Administrațiunea Tipog-
rafică și Bibliotecă diecezană în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse,
edite etc. publicate de 3 ori, dacă conțin
până la 150 de cuvinte 750 cor., până la 200
de cuvinte 10 cor., de aci în sus 12 cor

Organizarea școalelor naționale-românești în comitatul Cărașului la 1785-1792.

Dintre învățători au vorbit:

Românește, ungurește, latinește: 1; rom., germ., sârbește: 6; rom., ungurește: 2; sârb., rom., germ., ung. I (Sudriaș); rom., sârb.: 14. Astfel între învățători au fost 29 cari, afară de română, au vorbit și alte limbi.

Precând în proiectul de organizare din 1785 e luată dotațiunea învățătorilor stabilită după cl. I. II. III, pe atunci în consemnarea din 1792 de această nu să aminteste.

Avem însă conscripțiunea din 1792 despre persoane supuse la anumită taxă de contribuire și speșele războiului francez, pentru Casa domnitoare, din care să vede, că d. e. în districtul *Oraviței* în comunele:

Rachitova învățătorul Pavel Papisilă a avut 62 fl. *Agadici* învăț. Alexa Georgevici 62 fl. *Ticvaniul mic* învă. Gheorghe Iovanovici 62 fl. *Ticvaniul mare* învă. Petru Stoina 86 fl. *Cârnceca* (Kernécsa) învă. Paul Mitter 64 fl. *Fovotie* învă. Imbri Skirdia 76 fl. *Comoriște* învă. Damaschin Botos 78 fl. *Cacova* Pavel Gaitovici (azi Gaita) 78 fl. *Petrovaș, Greon* (Greovaș) învă. Mihai Petrovici 80 fl. *Broșteni* (Brostyán) învă. Adam Georgevici 76 fl. *Racașdia* învă. Ioan Iancovici 76 fl. *Ciclova* învă. Simeon Oprovici 76 fl. *Oravița* învă. Gheorghe Nedici 100 fl. *Maidan* învă. Gheoghe Gruia 62 fl. *Fitin* învă. Jivan Gruia 70 fl. *Ciudanoveț* învă. Lazar Petrovici 70 fl. *Subotifa* învă. Branko Sava 81·40 fl. *Iam* învă. Iova Szimo 162 fl. *Ciorda* învă. Avram Golet 66·20 fl. *Mircovaș* învă. Ianoș Butan 81·40 fl. *Berlyste* învă. Marian Scafița (Szkaficzá) 81·40 fl. *Rusova veche* învă. Ion Nicorescu (Nikoriszko) 81·40 fl. *Nicolinț* învă. Pau Firescu 102 fl. *Ciuchici* învă. Stoia Bosica (Bossiko) 102 fl. *Macoviște* învă. Petru Stupar 66·20 fl. *Petrilova* învă. Ion Susan 81·40 fl. *Bogodint* învă. Toma Mikola 81·40 fl. *Sasca* învă. Nicolae Seju

122 fl. *Slatina* învă. Paun Glidar — *Peloc* învă. Marila Secașan (Székásan) 84·40 fl. *Socolar* învă. Marian Avram 102 fl. *Iladia* învă. Miuța Moise 102 fl. *Vraniuf* învă. Paun Micu 102 fl. *Stajerdorf* învă. Lazar Mikla 66·20 fl. *Vrani* învă. Miclea Muntean 102 fl. *Mercina* învă. Paun Nueșescu 102 fl. *Secaș* învă. Arsenie Lörintz 81·12 fl. *Calina* învă. Nicolae Nistorovici 59·36 fl. *Jurjova* învă. Iovan Iovanovici 71·12 fl.

În cercul Lugojului și comunele:

Pèrul învă. Nistor Voichescu 40·94 fl. *Gruni* învă. Vincențiu Popovici 40·9 fl. *Coșciul mare* învă. Ilie Ballanovits 112·33 fl. *Hezeriș* învă. Petru Draganovits 62·23 fl. *Cliciova* învă. Teodor Lobontz 80·07 fl. *Cladova* învă. Ion Popovici 56·22 fl. *Leucușești* învă. Isaia Popovici 84·8 fl. *Sudriaș* învă. Ioan Nicolici 150·15 fl. *Răchita* învă. Petru Draganovits 123·10 fl. *Fadimac* învă. Gheorghe Ianovici 91·18 fl. *Balinț* învă. Toma Popovici 108·48 fl.

Din celelalte cercuri pretoriale lipsesc consemnările cu *indicarea dotatiunilor*. Să cunoaște numai numele celor care au fost în funcțiune în comunele de pe teritoriul oficiului de solvire cameral și cei din comunele preturei Lugoj.

Despre învățători e de însemnat, că despre 111 să afirmă, că ar fi fost evalificați, adecă s'au fost împărtașit de instrucțiunea metodică a învățământului.

3. Școlari obligați la școală să însamă a fi fost 18979, adecă băieți: 11.855, fete: 7124. Din aceștia au frecventat: 4542, adecă băieți: 4069, fete: 473.

Cred, că azi nu sânt atâția școlari obligați. Apoi e hătător la ochi numărul cel mare al școlarelor obligați în unele comune, d. e. în Lugoj: 648, dar au cercetat unica școală: 88; în Coștei: 351, au cercetat: 30.

4. Edificii proprii școlare au fost în 128 comune, iar în 16 să zice, că școala să ține în case închiriate ori în locuințele private ale învățătorilor. Din toate edificiile școlare numai de 35 să însamă, că sânt în stare bună, celelalte

în mare parte s'au aflat în stare rea. De școala din Făget să zice, că să ține în birtul cămăresc; de cea din Birchiș, că e ocupată de jurasorul Fogaraș; iar de cele din Cavarani și Sacul, că au fost arse când au năvălit Turcii și așa afacerea rezidării să recomandă în bunavoința mai marilor comitatensi.

Starea de mai târziu a școalelor naționale și dezvoltarea lor va fi subiectul unei lucrări cu alt prilej.

Epistolă către frați.

Cetiți, cetiți, cetiți!! Și „Vă jur pe Domnul ca epistola să fie cetită la toți frații” (1. Tesal. 5, 27).

2. Cine ni-l arată nouă pe unul adevăratul Dumnezeu și cum este El?

Pe unul adevăratul Dumnezeu ni-L arată toate fapăturile cele văzute din lume, apoi cartea numită Sfânta Scriptură sau Sfânta Biblie, și Sfânta Predanie. Cărțile Sfintei Scripturi sânt scrise de oameni sfinți, pe cari însuș Dumnezeu i-a însuflat cu Duhul Său cel sfânt să scrie așa dupăcum au scris. Grăind în cărțile acelea însuș Dumnezeu prin Duhul Sfânt, ne-a arătat în ele toate cele de trebuință pentru mântuirea noastră, și ne-a mai arătat cum este El singur. Iată ce icoană ne dă Dumnezeu despre sine însuș:

„Trei sânt cari mărturisesc în cer: (Dumnezeu) Tatăl, (Dumnezeu) Cuvântul (sau Isus Cristos) și (Dumnezeu) Duhul sfânt, și aceștia trei (Sfânta Treime) una sânt (1. Ioan 5, 7). Deci „Domnul Dumnezeuul nostru Domn unul este” (5. Moisi 6, 4) și „viu în veci” (5. Moisi 32, 40) și „Duh”, pe care „nimeni nu L-a văzut niciodată” (Ioan 1, 18), „Nici nu poate să-L vadă” (1. Timot. 6, 16), dar, dacă ne vom face vrednici de El, „Îl vom vedea precum este” (1 Ioan 3, 2), „față în față” (1. Corint. 13, 12). Însă nici atunci, adecă în viața de veci, nu-L vom putea vedea deplin pe Dumnezeu, pentrucă El, fiind vecinic și nemărginit, nu poate fi deplin văzut și înțeles de nici o făptură mărginită și trecătoare.

Dumnezeu este însăș „viața” (Ioan 14, 6) și „izvorul vieții” (Ieremia 17, 13), al leghioanelor „de îngeri” (Mat. 26, 53), este „Domnul Dumnezeuul duhurilor și al tuturor trupurilor” (Numer. 27, 16), cari „toate s'au făcut prin Cuvântul Lui (Isus Cristos), și, fără de Dânsul (Cuvântul) nimic nu s'a făcut” (Ioan 1, 2—4). „Prin credință pricepem, că s'au întemeiat veacurile cu Cuvântul lui Dumnezeu, de s'au făcut din cele nevăzute celece să vadă” (Evrei 11, 3), și „Dumnezeu cel Mare, cel Atotștiitor” (Ieremia

32, 19) „stăpânește toate cele din cer și de pe pământ” (1. Paralip. 29, 11).

„Dumnezeu aproape sânt Eu și nu Dumnezeu departe. Au ascunde-se-va cineva întru cele ascunse și Eu nu-l voi vedea? Au nu umplu Eu cerul și pământul? (Ieremia 23, 23—25). „Cunoscute sânt lui Dumnezeu din veci toate lucrurile Lui” (Faptele Apostolilor 15, 7), „toate cele de pe urmă și cele de demult... și în cartea Lui toți să vor scrie” (Psalm 138, 4. 15). „Domnul a cunoscut toată știința și a căutat la semnul veacului, spunând celece au trecut și celece vor veni, și descoperind urmele cele ascunse; nici un gând nu este neștiut de El, și nici un cuvânt nu s'a ascuns de El” (Înțel. Sir. 42, 24—27). „Toate inimile le cercă Domnul și știe tot gândul” (1. Paralip. 28, 9). „Ochii Domnului sânt de zeci de mii de ori mai luminoși decât soarele și privesc la toate căile oamenilor, și privesc la toate căile cele ascunse. Toate sânt cunoscute Lui mai înainte de ce s'au făcut, și așa și dupăce s'au sfârșit” (Înțel. Sir. 23, 27).

El „unul” e „prea înțeleptul Dumnezeu” (1. Timot. 1, 17), care singur „dă înțelepciune, și dela fața Lui esă cunoștința și știința” (Pild. Sol. 2, 6). El „domnește puterea mării și potolește pornirea valurilor ei” (Psalm 88, 10). „De fața Lui se cutremură tot împăratul și tot neameamul” (1. Paralip. 29, 11). „Puterea Lui este putere vecinică” (Daniil 4, 31).

„Nu este sfânt ca Domnul” (1. Împăr. 2, 2). „Eu sânt Domnul Dumnezeuul vostru și vă veți sfinți și veți fi sfințiți, că Sfânt sânt Eu Domnul Dumnezeuul vostru” (Leviții 11, 44). „Sfânt este numele Domnului” (Psalm 32, 20), „Sfânt este cuvântul Lui” (Romani 7, 12), „sfânt decât și fapte aieva bune și vii, potrivite numai cu credința. Căci „care este folosul, fraților, dacă cineva zice, că are credință, iar fapte (potrivite cu dânsa) nu are? Credința, fără de fapte, este moartă” (Iacob 2, 14. 17). Aceasta ne-o spune și Isus Cristos cu cuvintele: „Nu tot celce-Mi zice: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci celce face (cu fapte aieva) voea Tatălui meu care este în ceruri” (Mat. 7, 21).

Și acum să ne întrebăm: Oare dece între noi Românii sânt atâtea fapte rele sau păcate? Ce dovedesc ele? Dovedesc, că între noi sânt încă mulțime de frați, cărora le lipsește credința cea vie în cuvântul lui Dumnezeu, și mai sânt și de aceia, cari privesc credința aceasta ca o sarcină grea, pe care n'o pot purta. Vai, în ce groaznică nenorocire trăesc frații aceștia! Dar adecă la dânsii nici nu poate fi vorba că ei trăiesc. Nu, hotărât nu! Ei n'au viață, pentrucă Isus Cristos ne spune, că numai „cuvintele” Lui „sânt viață” (Ioan 6, 63). Mulți din acei frați

nenorociți știu prea bine, că înaintea cuvintelor părinților lor ei au datoriat să se umilească și să asculte de dănsule, că de altfel i-ar supăra și i-ar amări pe părinți, și totuși ei nu judecă, câtă mahnire fac Tatălui ceresc, necrezând în cuvintele Lui cele sfinte și vecinice. Mulți din acei frați știu, că Isus Cristos zice: „Toate sânt cu putință celui ce crede“ (Marcu 9, 23), și „fericiți sânt cei ce n'au văzut și au crezut“ (Ioan 20, 29), și totuși ei, ca Toma necredincioșul, nu vreau să creadă, pentru că nu văd cu ochii lor și nu pipăesc cu mâinile lor.

Și totuși adevăr vecinic rămâne, că „celce nu crede, iată osândit este“ (Ioan 3, 18); „legându-i mâinile și picioarele, luați-l și-l aruncați în întunerecul cel mai din afară, unde va fi plâns și scrâșnirea dinților“ (Mat. 22, 13). Să poate oare o vorbă mai lămurită decât aceasta a lui Isus Cristos? Deci fiindcă necredința ar fi cea mai cumplită nenorocire pentru orice frate al nostru, de aceea urmează aici, pe temelul învierii lui Isus Cristos din morți, dovezile cele mai strălucite, că sfânta noastră credință nu este numai credință, ci și știință în toată puterea cuvântului — știință, pe care fiecare Toma să o poată pipăi aievea cu mâinile și vedea cu ochii, dacă mai are mâni cu care să poată pipăi și ochii cu cari să poată vedea. De această hotărâtă știință trebuie să ne înfiorăm și să ne cutremurăm noi toți Românii, și trebuie să ne pătrundem până în adâncul sufletului că, în fața adevărilor dumnezeiești, nu ni-i ertat în nici un chip să fim ușuratici sau chiar nepăsători. Și acum — iată dovezile:

a) *Învierea lui Isus Cristos din morți dovedește, că numai Sfânta Scriptură sau Sfânta Biblie ni-L arată nouă pe unicul Dumnezeu adevărat.*

Sfânta Scriptură e împărțită în două părți, Partea întâia are 39 de cărți și să cheamă Legea veche sau Testamentul vechi sau legătura ce Dumnezeu a făcut-o cu oamenii înainte de venirea lui Isus Cristos în lume. Iar partea a doua are 27 de cărți și să cheamă Legea nouă sau Testamentul Nou sau legătura ce singur Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu, a încheiat-o cu toată omenimea, și care va rămânea lege statornică și vecinică pentru toate locurile și timpurile.

Acum luați tare bine sama: Despre Legea cea veche Isus Cristos zice la sfântul evangelist Luca, capitoul 16, vers 17: „Mai lesne este să treacă cerul și pământul decât să se peardă din lege un corn de slovă“. Iată că Isus apără toată legea cea veche ca lege dumnezească. Apoi în cartea a doua din legea veche, numită „Eșirea“, cetim în capitoul 6, vers 3, că Dumnezeu a grăit către prorocul Moisi, zicând: „Eu sânt Dumnezeuul lui Avram și Dumnezeul lui Isac și

este brațul Lui“ (Psalm 97, 2). „sfânt este scaunul Lui“ (Psalm 46, 8), „sfânt este așternutul picioarelor Lui“ (Psalm 98, 5), și „întru cele sfinte sânt căile Lui“ (Psalm 76, 13). Serafinii, stând împrejurul tronului lui Dumnezeu, înaltă neîncetat laude: „Sfânt, sfânt, sfânt Domnul Savaot“ (Isaia 6, 3).

Nu este nici drept ca Domnul. „Drept e Domnul Dumnezeu nostru și nu este nedreptate întru Dânsul“ (Psalm 91, 15). „Dumnezeu e Judecător drept și tare“ (Psalm 7, 12). „Dreptatea Ta (Doamne) este dreptate în veac“ (Psalm 118, 142). Și numai „din rodul dreptății (Domnului) crește pomul vieții“ (Pild. Sol. 11, 30). Numai „dreptatea Lui înalță neamul; iar păcatele împuținează semințiile“ (Pild. Sol. 14, 35). Și deoarece sfânt e Domnul și „dreptatea este primită la El mai mult decât aducerea de jertfă“ (Pild. Sol. 16, 7), de aceea „Domnul va veni și va lumina cele ascunse ale întunericului și va arăta sfaturile inimilor“ (1. Corint. 4, 5), „și va răsplăti fiecăruia după faptele lui (Romani 2, 6) și „păcătoșii vor peri“ (Psalm 36, 19), „iar celce face voea lui Dumnezeu rămâne în veci“ (1. Ioan 2, 17).

„Nimeni nu este bun, fără numai unul Dumnezeu“ (Marcu 10, 18). „Îndurat și milostiv e Domnul, îndelungrăbdător și mult milostiv“ (Psalm 102, 8). „Vecinică e mila Lui“ (Psalm 99, 4).

Nimeni nu e nici adevărat ca Domnul: „Toate poruncile Tale (Doamne) sânt adevărul, legea Ta e adevărul“ (Psalm 118, 86. 142), „toate căile Domnului sânt adevărul“ (Psalm 24, 11). „Adevărul Domnului rămâne în veac“ (Psalm 116, 2). De aceea „să descopere mânia lui Dumnezeu din cer peste toată păgânătatea și nedreptatea oamenilor, cari țin adevărul întru nedreptate“ (Romani 1, 18).

Iată, cam aceasta este icoana, pe care Dumnezeu a binevoit a o zugrăvi singur despre Sine și a o pune în fața noastră, ca noi să-L iubim mai mult decât orice din lume.

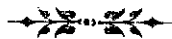
Sfântul Ciril dela Ierusalim zice: „Dumnezeu este deplin întru toate: deplin în cunoștință, deplin în putere, deplin în mărire, deplin în a ști toate mai înainte, deplin în bunătate, deplin în dreptate, deplin în iubirea de oameni“.

Și Dumnezeu ne cere să credem numai decât în învățăturile Lui cele vecinice, căci, „fără credință, nu este cu putință a plăcea lui Dumnezeu“ (Evrei 11, 6). Ce aspru cuvânt rostește Isus Cristos către cei ce nu vreau să creadă: „Voi din tatăl vostru diavolul santeți și poftele tatălui vostru voiți să faceți. Acela era ucigaș de oameni din început și în adevăr n'a stătut, că nu este adevăr în el. Când grăește minciună,

din ale sale grăește, ca mincinos este și tatăl minciunii. Iar pentru că Eu grăesc adevărul, Mie nu-Mi credeți“. Și „Cine din voi Mă muștră pe Mine de păcat?, Iar dacă grăesc adevărul, de ce nu-Mi credeți mie? Celce este dela Dumnezeu graiurile lui Dumnezeu le ascultă. Voi de aceea nu credeți, că nu sântei dela Dumnezeu“ (Ioan 8, 44—48).

Și cu câtă dragoste ne îndeamnă Domnul la credință: „Credeți în Mine“ (Ioan 14, 1) și „fiți deplini, precum Tatăl vostru cel din ceruri deplin este!“ (Mat. 5, 48). „Fiecare din voi să știe a-și stăpâni vasul (sau trupul) său în sfințenie și în cinste, nu în patima poftei ca păgânii, cari nu cunosc pe Dumnezeu, și să nu asuprească, nici să înșele în vre-un lucru pe fratele său..., că Dumnezeu nu ne-a chemat pe noi spre necurăție, ci spre sfințenie. Aceasta este voea lui Dumnezeu: sfințirea voastră!“ (1. Tesal. 4, 4—8). „După Sfântul, care v'achemat pe voi, și voi să fiți sfinți în toată viața!“ (1. Petru 1, 15).

(Urmează)

Nr. 520 prot. 1914.

Onorată preoțime parohială!

Deși zidirea bisericii dela „Izvorul Miron“ din cauza ploilor și lipsa banilor încă nu este pe deplin terminată, așa că sfințirea dorită nu să poate savârși, totuș încurajat de interesul și rezultatele obținute cu pelerinările din anii trecuți la „Izvorul Miron“, prin aceasta să aduce la cunoștința On. preoții și prin aceasta credinciosului nostru popor din protopresbiteratul Făgetului, precum și a preoților și poporului cu dragoste cătră astfel de manifestări ale simțimentelor religioase de pre-tutindena, că la sărbătoarea sf. proroc Ilie, 20 Iulie (2 August) a. c., să va aranja procesiunea obicinuita la biserica dela „Izvorul Miron“ cu următorul program a serviciilor divine:

În ziua sf. proroc Ilie a. c. la „Izvorul Miron“ pe terasa bisericii în lucrare sa va celebra sf. liturgie, la caz de împedecare a Prea S. Sale Domnului Episcop diecezan, prin un dignitar episcopesc, azistat de toți preoții de față. După rugăciunea amvonului să va servi sf. Maslu și să vor ceti rugăciuni credincioșilor după trebuințele fiecăruia.

La sf. liturgie bolnavii să pomenească la ectenia cea mare de cătră cel mai mare, iar după sf. evangeliile la ectenia viilor să vor pomeni viii și după aceea la locul său morții.

În scopul acesta On. preoțime va apela la simțul creștinesc al parohienilor lor, ca dâșii să lase să fie pomeneți atât bolnavii, viii, cât și morții lor, pelângă solvirea modestei taxe de cel puțin câte 40 fleri pentru pomelnicul viilor și al morților și 80 fleri pentru pomelnicul bolnavilor, în favorul acoperirii speselor de zidire a sf. biserici; iar pentru sf. Maslu să va încasa câte 10 fleri de persoană, tot în scopul aci amintit.

Onorata preoțime va publica aceasta poporului în sfânta biserică în Duminicile înainte de sărbătoarea sf. proroc Ilie, precum și pe altă cale potrivită, apoi va

strânge pomelnicile din parohie dimpreună cu sumele încasate, pe care apoi le va subșterne subsemnatului înainte de sărbătoare cu cel puțin 24 ore pelângă un raport.

În considerare, că biserica nou zidită este total lipsită de recuzite, cărți, icoane și ornamentele necesare, On. preoțime este poftită să intervină la poporul credincios, ca să cinstească și din acestea ce va putea.

On. preoțime din comunele învecinate va pleca cu litiia în ziua sf. proroc Ilie desdedimineață, iar cei din comunele mai îndepărtate vor combina plecarea așa, ca și dâșii să ajungă la 8 ore în comuna Curtea, de unde apoi toate litiile vor pelerina la „Izvorul Miron“.

Pelerinii, cari vor veni cu trenul din părțile Ardealului, precum și cei cari vor veni din părțile Lugoșului și a Timișorei vor fi așteptați la gara din Margița la trenurile de dimineața, de unde apoi vor pleca toți pelerinii cu preoții lor în procesiune așa, ca să sosască și dâșii la locul dorit până la 9 ore când să vor începe sf. slujbe.

Ceeace aducându-Vă la cunoștință Vă invit cu dragoste frățasca pe toți, ca să participați la aceasta sărbătoare și să pregătiți și să îndemnați poporul credincios să vină cu dragoste și însuflețire la aceste slujbe dumnezecești.

Făget în 27 Iunie 1914.

2--3

Sebastian Olariu,
protopresbiter.

Anunț.

Duminecă în 20 Iulie (la sf. proroc Ilie) să vor aranja în comuna învecinată **Mehadia** mari festivități religioase-culturale.

1. Sâmbătă seara la 8 $\frac{1}{4}$ primirea oaspeților.
 2. La orele 9 a. m. să va oficia sfânta liturgie în sobor.
 3. La orele 1 p. m. prânz comun (tacâmul de persoană cor 3).
 4. La orele 4 p. m. să va ținea ședința festivă a agenturii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ împreună cu disertațiuni, cântece și distribuire de premii pentru costumele cu motive naționale.
 5. Petrecere populară cu „Călușer“ și Bătuta.
 6. Săra la orele 8 să va aranja din partea „Sociațiunii române de cântări și muzică“ din Caransebeș, — care va cânta și la sf. liturgie — un mare concert *artistic*.
Doritorii de a participa la banchet și la concert să binevoiască a se anunța din bună vreme la preotul *Coriolan Buracu, Mehadia*, pe adresa căruia să să și trimită ofertele benevole și marimonioase în favorul „Fondului cultural al bisercii gr. ort. române din Mehadia“.
- Locul și timpul de întrunire pentru o caldă strângere de mână a tuturor admiratorilor și celor care se știu însufleți pentru progresul real al poporului român să fie la Mehadia pe 20 Iulie v. 1914.*

Comitetul aranjator.

AVIZ.

În internatul școalelor românești din Brașov să primesc elevi înscriși în clasele gimnaziale, reale și comerciale. Taxa anuală e **700 cor.**

Prospect și informațiuni să pot cere dela direcțiunea internatului Brașov, strada Prundului 39 (Porond utca 39).

Știri

Invitare. Corul bisericesc gr. or. român din Vârșat aranjaza concert împreună cu teatru, cu prilejul jubileului de 25 de ani de preoție al Prea On. Domn proto-presbiter *Traian Oprea* în 17:30 Iulie 1915 în sala cea mare a hotelului „Glückman” din Vârșat. Prețul de intrare: Locul I., balconul de sus și balconul de jos cor. 3, locul II cor. 2, locul de stat cor. 1. Începutul la 7:49 ore seara. Suprasolvirile marinimoase să vor cvita pe cale ziaristică. Venitul e destinat pentru steagul corului. Program: „Brumărelul”, cor mixt de I. Mureșianu, cu soli de sopran și tenor, executat de d-șoara Elena Dragan și dl Ion Baias. 2. „*Pui de lei*”, cor mixt de I. Vidu. 3. „*Negruța*”, cor mixt de I. Vidu, cu soli de sopran și tenor, executat de d-șoara Elena Dragan și dl Ion Baias. Teatru: „*Idil la țară*” comedie într-un act de Juin și Flerx, localizată de Maria Baiulescu. Persoanele: Zamfir Berbec, mare proprietar, dl Ion Baias. Smaranda, soția lui, d-șoara Elena Dragan, Vasilache Cotet, neguțator, dl Petru Nistor, Tinca, soția lui d-șoara Valeria Liuba, Dăncescu, vărul lui Berbec, dl Atanasie Guțul Marioara, orfană d-șoara Minca Trăilă. Costică Roșian dl George Dragan, Petrea, servitor dl Tudor Miuța. Scena să petreacă la moșia dlui Berbec aproape de capitală. După producțiune urmează dans.

† **Emil Gârleanu** a părăsit lumea plină de năcazuri și acum odihnește. A răposat la 17 I. c. în Câmpulung, unde se ducese să-ș caute sănătate. De mult era bolnav de rinichi. Lăsase postul de director al Teatrului național din Craiova, s'a dus la București să fie operat — dar toate înzădar, căci boală era înaintată, iar pacientul slab de fizic. Astfel operația nu s'a făcut. Volumele de nuvele ale lui Gârleanu să disting prin descrieri limpezi și simple, încosebi prin limba frumoasă românească.

Odihnească în pace!

Cărți bisericești române. E vorba, că organele bisericești din Basarabia vor intreveni la guvernul rusec, să permită a să tipări cărți bisericești în limba română și adevă cu litere latine.

Stindardul lui Constantin cel mare. Împăratul Wilhelm al Germaniei a trimis pe un om al său la papa Piu să-i prezinte un model de pe stindardul (*labarum*) pe care Constantin cel mare a lăsat să să graveze cuvintele: *In hoc signo vinces*. Modelul de pe labarum, făcut în bronz și petri scumpe, s'a executat cu prilejul festivităților jubilar de 1600 ani (313—1913).

Legitimație ulterioară. Ministrul de interne și justiție au dat o circulară în înțelesul, că legitimarea copiilor prin căsătorie ulterioară începând cu 1 August a. c. n. să poate face prin primar în orașe, prin *viccomite* în comitate. Apel contra hotărârii acestor foruri să face la ministrul de interne.

Asigurări. Banca generală de asigurări din Sibiu are acum un despărțământ pentru asigurări contra *spargerilor, grindinei, focului*. Deslușiri dă direcțiunea în Sibiu și agenturile în Arad, Cluj, Brașov, Lugoj și Vârșat.

Muntele Atos. Regele Constantin va face călătorie la acest munte. Călugării de aci au hotărât, să dăruiască regelui mai multe relicvii de mare preț și să contribuie la colecta pentru cumpărarea unui vas de război pe sama Greciei.

Concert. Corul bisericesc al plugarilor din Berzasca aranjează concert Luni la 14:27 Iulie 1914. Prețul de intrare pentru persoană: Loc de șezut cele 2 rânduri dintâi 2 cor., iar rândurile următoare 1 cor. Loc de stat

60 fileri. Începutul la 8¹/₂ ore seară. Venitul curat este destinat pentru biblioteca parohială. Suprasolviri să primesc cu mulțămintă și să vor cvita pe cale ziaristică. Program: 1. „*Haidai frați*”, cor bărbătesc de I. Vidu. 2. „*Trei Doamne*” poezie de G. Coșbuc, predată de Sofronie Măncociu. 3. „*Cântări populare din Bihor*”, cor mixt de Francisc Hubic. 4. a) „*Rodica*”, poezie de V. Alexandri, predată de Latinca Raichiciu. b) „*Doina*” poezie de M. Eminescu, predată de Sava Bacilă. 5. „*Rândunelele*”, duet de Masini, esec. de Sava și Traian Golumba, acompaniat de orhestră. 6. „*De vrei să ai parte*”, poezie de P. O. Orlățeanu, predată de Nicolae Vucec. 7. „*Toarce leleo*” cor bărb. de T. Popoviciu. 8. „*Rugămintea din urmă*”, poezie de G. Coșbuc, predată de Traian Golumba. 9. „*Foaie verde baraboi*”, cor mixt de G. Galinescu. 10. „*Eroul dela Königrätz*”, poezie de St. O. Iosif, predată de Nicolae Raichiciu. 11. „*La arme*”, cor mixt de A. Castaldi. Dirigentele corului Sava Golumba, stud. abiturient. După concert urmează dans.

Bibliografie.

Amvonul Nr. 3: Dezvoltare morală. Episcopii, la apropierea inamicilor, pot ei părăsi bisericile lor? Pericolul adventizmului. Interpelarea P. S. Episcop Calist al Argeșului. Darea de samă a societății „*Tibișoi*”. Înștiințare. Raportul comisiunei de control pe 1913—1914. Informațiuni.

Ramuri Nr. 10. 11: Considerațiuni asupra originii și viitorului muzicej, N. M. Strajan. Prietenilor mei (poezie), G. Tutoveanu. Înainte de toate curentul — și pe urmă literatura, D. Tomescu. Seară de April (poezie), Zoe G. Frasin. Melancolie (poezie), A. Sabaru. Mihail Eminescu, G. S. Fagețel. Cântecul ei (poezie), I. Sângiorgiu. Pastel (poezie), Marina Nicolau. Hrisovul (nuvelă), Mih. I. Procopie. Pădurea în amurg (poezie), Nich. Crainic. Cronică.

Cosinzeana Nr. 28: Ioan Micu Moldoveanu. Târgul de fete de pe Gâina. Cetitul în palmă. Talentele ascunse. În fața morții (poezie). Părintele Ghedeon. Plimbare înpreajma Florenței. Ivan. Grădina e părăginită (poezie). Marama s. Veronica.

Anuarul I al Gimnaziului gr. or. român din Brașov și al școalei reale pe al 64 an școlar 1913—14, publicat de Virg. Onițiu, director. Cuprinsul: Chinematograful nostru școlar de prof. V. Micula. Discursuri rostite la încheierea anilor școlari 1909—1913, de directorul V. Onițiu. Corpul didactic. Schimbări în corpul didactic. Activitatea literară și culturală a corpului profesoral în anul școlar 1913—14. Materialul de învățământ tractat în anul școlar 1913—1914. Manualele folosite în școalele noastre. Lucrările înscrise de peste an din limba română. Temele lucrate la exameul înscrise de maturitate. Reforme și inovațiuni. Internatul școalelor noastre. Masa studenților. Alte instituțiuni filantropice, igienice și de ajutoare (Îngrijirea de școlarii bolnavi (săraci). Ajutorarea profesorilor în misiuni de studiu și la editarea de cărți școlare. Donațiunea Dlui Vasile de Stroescu, Ajutorarea școlarii săraci cu manuale de școală. Locul de patinat). Mijloace de învățământ Bialiblioteca. Reviste și ziar. Muze și colecțiuni). Fonduri înființate și administrate de corpul profesoral (Fondul „*Coresei*”. Fondul Dionisie Făgărășeanu pentru ajutorarea școlarii săraci și bolnavi. Alte fonduri. Fondurile tovarășilor de clasă”. Societatea de lectură „*Ioan Popasu*” a studenților. Școlarii stipendiști (bursieri). Escurziumi școlare. Acte și hotărâri principale date de autoritățile școlare. Notițe istorice din viața școlară a anului 1913—1914. Examenul de maturitate la gimnaziu. Înștiințare pentru anul viitor. Date statistice. Clasificațiunea școlarii. Lista premiaților.

Mulțămită.

Neputând satisface datoriei noastre față de toți în parte din prilejul trecerii la cele vecinice a neuitatului nostru soț, resp. tată

Francisc Novac,

rugăm pe toți a primi pe calea aceasta cele mai călduroase mulțămiri pentru condolențe și participare la înmormântare.

Îndeosebi ne simțim îndatorate a mulțumi „Societății române de cântări și muzică“, „Reuniunii de cântări ung.“, „Reuniunii de cântări izraelite“, Corporațiunii meseriașilor și tuturor prietenilor și cunoscuților.

Francisca și Lina Novac.

Licitațiune minuendă

Pe baza încuviințării Venerabilului Conzistoriu diecezan din 1 Iulie 1914 Nr. 4492 B. ex 1914 să escrie licitațiune minuendă pentru repararea sântei biserici din comuna **Gaiul-mic**, protopresbiteratul Ciacovei.

Prețul de esclamarie 2098 cor. 34 fileri.

Licitația să va ținea în 3/16 August 1914 în sala școalei confesionale gr. or. române din loc la 2 ore d. a. Întreprinzătorii au să se prezinte în ziua sus amintită, depunând vadiul de 10%.

Planul și specificațiunea de măsuri și spese să pot vedea la Oficiul parohial din loc.

Comuna bisericească își susține dreptul, de a da aceluia lucrarea, în care va avea mai multă încredere.

Diurne și spese de călătorie nu să acoardă nimărui.

Gaiul-mic din ședința comitetului parohial ținută în 6/19 Iulie 1914.

Traian Blașiu,
paroh, președ. com. par.

Iovan Almăjan,
notar.

Pe baza încuviințării Venerabilului Conzistoriu diecezan din Caransebeș sub Nr. 3326 E ex 1014 să escrie licitațiune minuendă pentru repararea întregului edificiu din afară și a gardului de fer a bisericii gr. ort. rom. din **Jebel** (Széphely), protopresbiteratul Buziașului.

Prețul de esclamarie este: 3622 cor. 82 fil.

Licitațiunea să va ținea Duminecă în 10/23 August 1914 înainte de ameazi la orele 11 în sala școalei de băieți din loc.

Licitanții au să depună vadiul de 10% din prețul esclamării în bani gata ori hârtii de valoare, și nu au drept a cere diurne ori spese de călătorie.

Preliminarul de spese dimpreună cu planul lucrărilor să pot vedea la Oficiul parohial în ori și ce zi.

Comuna bisericească își rezervează dreptul a preferi dintre licitanți pe cel mai de încredere, fără considerare la preț.

Contractul e valabil pentru întreprinzător îndată după subscriere.

Jebel (Széphely) la 6/19 Iuliu 1914.

1—3

Epitropia parohială.

Concurse

Pe baza ordinațiunii Ven. Conzistoriu diecezan dtdo 13 Iunie 1914 Nr. 4005 B. ex 1914 să escrie din oficiu concurs pentru ocuparea postului de *capelan* pe lângă neputinciosul preot Teodor Cioloca din **Șipet** (Sebed), parohie de clasa II-a, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumentele :

1. Din complexul de 33 jug. — cât face sesiunea parohială pe care o folosește preotul Teodor Cioloca — jumătate din sesiunea parohială 16 $\frac{1}{2}$ jugere din partea de cătră comună, peste două rânduri, și jumătate din venitele stolare și din birul parohial uzitat.

2. Alegându-l capelan are a suporta toate dările după pământul ce-l va folosi și a se îngriji însuș de locuință.

Concurenții sânt poștiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare, rituale și oratoric, cu prealabila încuviințare din partea protopresbiterului tractual.

Recursele pentru acest post, instruate conform dispozițiunilor statutului org. și ale regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial, au să să trimită Prea On. Oficiu protopresbiterat gr. or rom. în Buziásfűrdő (Buziaș).

Buziaș în 26 Iunie 1914.

2—3 **Oficiul protopresbiterat :**

Ioan Pepa, protopresbiter.

Pentru întregirea definitivă a posturilor de învățători la școalele confesionale gr. or. române din **Făget, Botinești și Luncani**, protopresbiteratul Făgetului, să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumentele sânt :

I. Făget.

1. Salar în bani gata 1200 cor.
2. Pentru conferință și adunare generală 30 cor.
3. Pentru scripturistică 10 cor.
4. Dela înmormântări 1 cor.
5. Locuință liberă în edificiul școalei cu grădină.

II. Botinești.

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Pentru conferință și adunare generală 30 cor.
3. Pentru scripturistică 4 cor.
4. Pentru lemne 26 cor. pe seama învățătorului.
5. Dela înmormântări 1 cor., cu liturgie 2 cor.
6. Locuință liberă în edificiul școalei cu grădină de 1 juger, având învățătorul să solvească contribuția.

III. Luncani.

1. Salar în bani gata 400 cor.
 2. Pentru conferință și adunare generală 12 cor.
 3. Pentru scripturistică 10 cor.
 4. Pentru lemne 30 cor.
 5. Dela înmormântări 40 fileri, cu liturgie 1 cor.
 6. 2 $\frac{1}{2}$ juger pământ arător, cu venit de 20 cor.
 7. Locuință liberă în edificiul școalei cu grădină.
- Întregirea de salar fundamental și eventual gradațiuni să asigură din partea statului.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de sf. biserică, a instrua elevii și elevele de școală în toate cântările bisericești, a conduce corul sf. biserici, a purta scripturistica în comitetul și sinodul parohial și a compune socoțile cultului și ale bisericii.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au a-și așterne petițiunile instruate conform normelor din vigoare în termenul deschis la Oficiul protopresbiterat gr. or. român al tractului Făget.

Comitetul parohial dorește, ca recurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sf. biserică a respectivei comune spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua alegerii.

Făget în 8 Iulie v. 1914.

În contelegere cu mine: *Sebastian Olariu*, protopresb.

Comitetele parohiale.

Pentru întregirea definitivă a postului de *învățător* la școala confesională gr. or. română din **Tolvădia** — pe baza decisului Venerabilului Conzistoriu diecezan Nr. 2949 Șc. din 20 Mai 1914 — să scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumentele sânt:

1. Salar în bani gata 600 cor. Pentru întregirea prescrisă de lege a salariului s'a cerut ajutor de stat.

2. Pentru lemne 36 cor.

3. Cortel liber cu 2 chilii, cuină și zidiri laterale cu $\frac{1}{4}$ juger grădină de legumi.

4. Pentru scripturistica 10 cor.

5. Pentru adunarea generală 14 cor.

6. Pentru conferințele despărțământului 15 cor.

7. Dela înmormântări 80 fl., cu liturgie 1 cor.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de s. biserică, a instrua tinerimea școlară în cântarea bisericească, a o conduce în s. biserică și a cerceta regulat s. biserică — a conduce agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial.

Sânt preferiți cei cu cunoștință muzicală și în stare a conduce cor vocal.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și subșterne petițiile Prea On. Oficiu protopresbiteral din Ciacova (Csák), conform normelor din vigoare în termenul prescris.

Tolvădia la 24 Iunie 1914.

Ioan Coșariu

2—3

Moise Stoin

preș. com. par.

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Augustin Ghilezan*, protopresbiter.

Poșta redacției.

M. Arcu în D. „Viitorul“ apare în Iași.

ANUNȚ

Să caută un **învățător** (diplomat) pentru predarea limbii române și a cântului la curs primar.

1—3

A se adresa:

**Directiunea Institutului „I. Javet“
Craiova (România).**

UN SODAL

bine versat în afaceri de librărie află aplicare inmediat la „**Librăria și Tipografia diecezană**“ din **Caransebeș**.

Ofertele, instruate cu documente și cu espunerea condițiilor, sânt a să înainta Administrației

„**Librăriei și Tipografiei Diecezane**“, Caransebeș.

Mersul trenurilor.

Valabil dela 1 Mai 1914. n.

Budapest—Orsova.

Trenul O. Expr. Pleacă din Budapest: 11⁴⁵
Sosește Karánsebes 6⁴². Orsova sos. 9²⁰.

Trenul accelerat. Pl. Budapest 8²⁵ (numai până la Temesvár: 2⁰⁷). Pl. Budapest 2⁴⁰. Sos. Karánsebes: 10²⁹. Orsova 12⁵⁶.

Trenul de persoane. Pl. Budapest: 8³⁰. 8⁰⁵. Sos. Karánsebes: 9⁵⁷. 10⁵⁴.

Temesvár—Karánsebes (Orsova).

Tren de persoane. Pl. Temesvár 2²². 6⁴⁰
5⁴⁹. 7⁵⁵ Sos. Karánsebes 5⁴⁵. 9⁵⁷. 8⁵³. Orsova. Sos. 8⁵⁵ — 12²³. 2³¹.

Orsova—Budapest

Trenul Or. Expr. Pl. Orsova 9⁰⁰. Sosește Karánsebes 11⁰². Sos. Budapest 6¹⁰.

Trenul accelerat. Pl. Orsova 3⁰³. Sos. Karánsebes 5³³. Sos. Budapest 1²⁵.

Trenul de persoane. Pl. Orsova: 1¹⁵. 2⁴⁵. Sos. Karánsebes 4⁴⁰. 6⁰⁶ Sos. Budapest: 7³⁰.

Karánsebes—Temesvár.

Pl. 3⁴⁶. Sos. 6⁴¹.

Orsova—Temesvár.

Pl. 5³⁵. (Karánsebes 8³⁵). Sos. 12³⁰.

Karánsebes Örváralja.

Tren de persoane. Pl. Karánsebes 7⁰⁰. 6²⁵. Sos. Bauczár 9³⁶. 8³³. Pl. Karánsebes 11³⁰. Sos. Örváralja 5²⁰.

Örváralja—Karánsebes.

Tren de persoane. Pl. Bauczár 4³⁰. 2⁴⁰. Sos. Karánsebes 6³⁵. 5³⁰. Pl. Örváralja 7³⁷. Sos. Karánsebes 1⁴⁰.

CONVOCARE

Domnii acționari ai casei de păstrare societate pe acții „Munteana“ prin aceasta sânt poțiti la a

IX-a adunare generală ordinară,

ce să va ținea în Somosréve (Cornereva) la 9 August st. n. 1914 la 2 ore p. m. în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Raportul direcțiunei și al Comitetului de supraveghiere despre gestiunea anului expirat și aprobarea bilanțului.
2. Propunerea direcțiunei și decideră asupra împărțirii profului curat.
3. Darea absoluturului.
4. Alegerea a doi membri în direcțiune.
5. Alegerea a trei membri în Comitetul de supraveghiere.
6. Alegerea membrilor delipsă în comitet.
7. Esmiterea a doi acționari pentru autentificarea protocolului.
8. Eventuale propuneri conformate statutelor.

DIRECȚIUNEA.

Notă! P. T. Acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiat, au a depune acțiile eventual plenipotențele la cassa institutului, până în 5 August 1914 (§ 13 din statute).

ÎNCHEIEREA SOCOTILOR

la „MUNTEANA“ cassă de păstrare societate pe acții în Somosréve (Cornereva), pe anul 1 Iulie 1913 —30 Iunie 1914.

Activa		CONTUL BILANȚ				Pasiva	
Cassa	9940	24			Capital societar		100000
bon la alte bănci	1279	—	11219	24	Fonduri:		
Cambii			398846	74	de rezervă	21231	11
Efecte			17415	—	special	1300	—
Mobiliar	1140	—			pentru binefaceri	100	—
după amortizare	440	—	700	—	cultural	97	78
Anticipațiuni			2441	66	Depuneri		157548
					Reescont		127664
					Imprumut pe efecte		700
					Dividende neridicate		151
					Diverse conturi creditoare		334
					Interese transitoare		8589
					Profit net		12905
			430622	64			430622
							64

Debit		CONTUL PROFIT ȘI PERDERI				Credit	
Interese:					Interese:		
de depuneri	8461	86			de Cambii	36213	01
lombard	11888	20			efecte	901	80
reescont	512	73	20862	79	Proviziuni		12583
Spese:					Profit transpus		189
Chirie	1200	—					
Salare	5112	—					
generale	1792	14					
Asigurare la cassa muncitorilor	92	98	8197	12			
Dări:							
după depuneri	846	18					
de stat și comunală	4387	21	5233	39			
Amortizări:							
10% fondului de rezervă			1270	57			
Profit net			1418	37			
			12905	38			
			49887	62			49887
							62

Somosréve (Cornereva) la 30 Iunie 1914.

Ioan Grozavescu m. p.
director executiv.

George Belcota m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA:

Constantin Burdia m. p. Iosif Weil m. p. Petru Cristescu m. p. George Armaș m. p. Crăciun Brânzei m. p.

Subsemnatul Comitet de supraveghiere examinând contul prezent al bilanțului și cel al profitului și perderilor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare purtate în bună regulă, le-am aflat cu acelea în consonanță și exacte.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Dr Virgil Nemoian m. p. Carl Schwab m. p. Nistor Cernescu m. p. Simeon Ion m. p. Mihail Kerekes m. p.

Redactor responsabil: Dr Iosif Olariu.

Tiparul și editura Tipografiei diecezane în Caransebeș.